

20.

Dicendum est de voluntate actus
intentionis voluntatis. Et circa hoc que
ritur. Primo videtur voluntas voluntatis
dependere ex obiecto. Secundo videtur ex so-
lo obiecto dependere. Tercio videtur dependere
ex ratione. Quarto videtur dependere ex lege eter-
na. Quinto videtur ratione errata obligari. Sexto videtur
voluntas contra legem de seque ratione errata sit ma-
la. Septimo videtur voluntas voluntatis in hominibus que
sunt ad finem dependere ex intentione finis. Octavo
videtur voluntas voluntatis vel malicie in voluntate
sequatur quantitate boni vel mali in intentione.
Nono videtur voluntas voluntatis dependere ex con-
formitate ad voluntatem divinam. Decimo videtur ne-
cesse sit voluntatem humanam conformari divine multo.

Ad hoc proceditur. videtur. Ad hoc que sit bona
que voluntas voluntatis non dependeat ex obiecto.
Voluntas enim non potest esse nisi bonum. quia malum est
preter voluntatem. ut dicitur in primo libro ethicorum. Si ergo
voluntas voluntatis iudicaretur ex obiecto sequeretur
quod omnis voluntas esset bona et nulla voluntas
esset mala. Bonitas per se inveniatur in fine
unde bonitas finis in quantum homo non dependet ab
aliquo alio. si secundum philosophum in primo libro ethicorum. bona actio est
fines licet factio nunquam sit finis. ordinatur enim spe-
cialiter ad finem ad aliquid factum. Bonitas actus vo-
luntatis non dependet ex aliquo obiecto. Bonum
quodque naturale quale est tale alterum facit. si obiectum vo-
luntatis est bonum bonitate nature. non ergo potest bonitas
bonitatem voluntati morale. moralis ergo bonitas vo-
luntatis non dependet ex obiecto. Sed contra est quod
philosophus dicit in primo libro ethicorum. quod iusticia est secundum quam aliqui
volunt iusta. et eadem ratione dicitur esse secundum quam aliqui
volunt bona. si bona voluntas est que est secundum virtutem. ergo
bonitas voluntatis est ex hoc quod aliquis vult bonum.

Respondeo. dicitur quod bonum et malum per se dicitur actus
voluntatis. nam bonum et malum per se ad voluntatem per-
tinet. sic videtur falsum ad rationem. cuius actus per se di-
stinguuntur de veri et falsi. putamus opinio
non esse vera vel falsa. unde voluntas bona et ma-
la sunt actus secundum speciem differetes. dicitur autem species
in actibus esse secundum obiecta ut dicitur in primo libro ethicorum. et ideo bonum et
malum in actibus voluntatis proprie attenditur secundum ob-
iecta. Ad hoc. ergo dicitur quod voluntas non per se est veri
bonum. si quod est apparens bonum. quod quidem est; ratione
aliqua bonum non tamen simpliciter dicitur ad appetendum.
et propter hoc actus voluntatis non est bonus si per se aliquid
malus. Ad hoc. dicitur quod quantum aliquis actus
possit esse virtuosus finis hominis secundum aliquem modum
non tamen actus talis est actus voluntatis ut supra dicitur
est. Ad hoc. dicitur quod bonum per rationem reputatur vo-
luntati ut obiectum. quia in quantum cadit sub ordinem
comis pertinet ad genus moris et causat bonitatem
moralem in actu voluntatis. ratio enim est principium huma-
norum et moralium actu ut supra dicitur est.

Ad hoc. sic proceditur. videtur quod bonitas voluntatis
non dependeat solum ex obiecto. finis enim
est a se in se est voluntati que alteri potest. si actus
aliquis potest recipere bonitatem non solum ex ob-
iecto. sic ex fine ut ex supra dicitur per. ergo actus vo-
luntatis recipit bonitatem non solum ex obiecto. si

etiam ex fine. Bonitas actus non solum est ex ob-
iecto. si etiam ex circumstantiis ut supra dicitur in primo libro ethicorum. si in di-
versitate circumstantiarum contingit esse diversitate bonita-
tis et malicie in actu voluntatis puta quod aliquis
vult quod debet et ubi debet et quomodo debet. vel puri debet.
ergo bonitas voluntatis non solum dependet ex obiecto
sed etiam ex circumstantiis. Per ignorantiam circumstan-
tiarum excusat malicia voluntatis ut supra dicitur in primo libro ethicorum
si non esset nisi bonitas et malicia voluntatis a cir-
cumstantiis dependeret. ergo bonitas et malicia volunta-
tis dependet ex circumstantiis non ex solo obiecto.

Sed contra. ex circumstantiis in quantum homo actus
non habet speciem ut supra dicitur in primo libro ethicorum. si bonum et malum sunt speci-
fice dicitur actus voluntatis ut dicitur in primo libro ethicorum. ergo bonitas
et malicia voluntatis non dependet ex circumstantiis
sed ex solo obiecto. Respondeo. dicitur quod in quolibet genere
quanto aliquid est purius tanto est simplicius et in pau-
coribus simpliciter sic prima corpora sunt simplicia. et ideo
invenimus quod ea que sunt prima in quolibet genere sunt ali-
quo modo simplicia et in uno consistunt. principium autem
bonitatis et malicie humanorum actuum est ex actu vo-
luntatis. et ideo bonitas et malicia voluntatis secundum
aliquid unum attenditur. alioquin vero actu bonitas
et malicia per se diversa attendi. illud autem unum quod
est principium in quolibet genere non est per actum si per se.
quod omne quod est per actum reducitur ad id quod est per se
sic ad principium. et ideo bonitas voluntatis est solo
modo illo dependet quod per se facit bonitatem in actu. si
ex obiecto non ex circumstantiis que sunt quedam ac-
cidentia actus. Ad hoc. ergo dicitur quod finis est ob-
iectum voluntatis non autem aliam virtutem. unde quantum
ad actum voluntatis non differunt bonitas que est ex ob-
iecto a bonitate que est ex fine. sic in actibus alia-
rum virtutum. nisi forte per actum putamus finem dependere ex
fine et voluntas ex voluntate. Ad hoc. dicitur quod supra
posito quod voluntas sit bona. nulla circumstantia per se
facit mala. quod dicitur quod aliquis vult aliquid bonum quod
non debet vel ubi non debet per intelligi dupliciter. uno
modo ita quod ista circumstantia referatur ad voluntatem
et sic voluntas non est bona. quod velle facit aliquid quod
non debet fieri non est velle bonum. Alio modo ita quod refe-
ratur ad actum volendi. sic est impossibile quod aliquis
vult bonum quod non debet. quod si homo debet velle bonum
nisi forte per actum in quantum aliquis volendo si bonum
non impeditur ne tunc vult aliquid bonum debet. et
tunc non meretur malum ex eo quod aliquis vult istud
bonum. si ex eo quod non vult aliud bonum. Et sic dicitur
de aliis circumstantiis. Ad hoc. dicitur quod circu-
mstantiarum ignorantia excusat malicia voluntatis secundum
quod circumstantia tenet se ex parte voluntatis in quantum
scilicet ignorat circumstantias actus que vult.

Ad hoc. sic proceditur. videtur quod bonitas voluntatis
non dependeat a ratione. purus enim non dependet
a posteriori. si bonum per se pertinet ad voluntatem que
ad rationem ut ex supra dicitur per. ergo bonum voluntatis non
dependet a ratione. Respondeo. dicitur in primo libro ethicorum. quod bo-
nitas intellectus practici est veri conformis appetitui
recto. appetitus autem rectus est voluntas bona. ergo
bonum rationis practice magis dependet a bonitate vo-
luntatis que e converso. Respondeo. dicitur quod bonitas non dependet ab
eo quod movetur. e converso. voluntas autem movet